

ØRLAND KOMMUNE
Alf Nebbs gate 1
7160 BJUGN

Vår dato: 20.02.2020
Deres dato:

Vår referanse: 201935055-7
Deres referanse:

Vår saksbehandler:
Knut Harald Stomsvik

Varsel om arkeologisk registrering - ny vannledning Kotengsvatnet - Oksvoll, Ørland kommune

Trøndelag fylkeskommune har mottatt melding om ny vannledning til uttalelse. Før vi kan gi uttalelse må det foretas en arkeologisk feltregistrering innen planområdet for å avklare forholdet til *automatisk fredete kulturminner*.

En arkeologisk feltregistrering innebærer at arkeologer fra fylkeskommunen vil påvise kulturminner eldre enn 1537 innen tiltaksområdet. Slike kulturminner er fredet etter kulturminneloven og vil være premissgivende for utnyttelsen av arealet.

Den arkeologiske registreringen samt nødvendig for- og etterarbeid bekostes av tiltakshaver med hjemmel i kulturminnelovens § 10, jfr. 9.

Ettersom vi ikke har opplysninger om bredde på grøft eller hvor eventuelle riggområder og/eller anleggsveger skal ligge har vi tatt utgangspunkt i en fire meter bred sjakt i traseens lengde i prognoseområdene. Det kan bli aktuelt å gjøre undersøkelser i flere eller andre områder når vi får klarhet i ovennevnte opplysninger. Ved eventuelle endringer i traseen kan også budsjettet endre seg.

NTNU Vitenskapsmuseet er varslet om tiltaket og vil vurdere de delene av traseen som ligger i vann i forhold til automatisk fredete kulturminner under vann.

Faglig vurdering

Vi vurderer det som sannsynlig at traseen inneholder hittil ukjente automatisk fredete kulturminner, som gjennom årelang pløying eller annen markbearbeiding nå ligger skjult under markoverflaten. De topografiske forholdene på stedet samt nærheten til kjente kulturminner i området, gir høy prognose for funn av bosetningsspor fra steinalder/ bronsealder/ jernalder.

Av dette følger at store deler av traseen må bli gjenstand for en arkeologisk registrering ved hjelp av metoden maskinell søkesjaktning.

Maskinell søkesjaktning

Maskinell søkesjaktning går ut på at overflatelaget blir fjernet i striper (søkesjakter) over bestemte areal ved hjelp av gravemaskin. Søkesjaktene er gjerne 4 m brede. Dybden kan variere fra ca. 0,20-1 m avhengig av grunnforhold og matjordlagets tykkelse. I

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kulturminner

visse tilfeller er det nødvendig å grave sjakter med dybde opp til 2-3 meter. Sikkerhetshensyn og arbeidets karakter fordrer at det alltid må være to personer som følger gravemaskinen. Etter avdekking vil eventuelle automatisk fredete kulturminner bli dokumentert og sjaktene legges igjen.

Det som påvises ved maskinell søkesjakt er spor nedgravd i undergrunnen eller avsatt i jordlag under markoverflaten. Dette kan være ildsteder, brønner, veifar, dyrkingslag, gravminner, flintfunn, avfallsgroper, gjerdekonstruksjoner eller groper for smiing og jernfremstilling. De vanligste sporene er stolpehull, vegggrøfter og kokegroper. Stolpehull og vegggrøfter er spor etter jordgravde stolper og syllstokker i bærekonstruksjonen til forhistoriske hus. Kokegroper er forhistoriske stekeovner som vises som sirkulære fordypninger fylt med istykkerbrent stein, trekull og rødbrent sand.

Budsjett

Vi er noe usikre på hvor lang tid registreringen vil ta, men har vurdert at vi kan utføre arbeidet i løpet av 21 dager i felt. Se vedlagte budsjett.

Budsjettet blir på til sammen kr. 809 899,-

Dette inkluderer forarbeid og tilrettelegging, administrasjonsutgifter, lønns- og reiseutgifter, feltarbeid, rapportskrivning, eventuell funnbehandling og innlasting i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden samt utgifter til gravemaskin mv.

I visse tilfeller kan det være aktuelt å frigi et fåtall fredete kulturminner på stedet. Dette er under forutsetning av at kulturminnene graves ut, og at kostnader knyttet til utgravningen inngår i budsjettet. Vi har derfor budsjettert med 3 stk. kullprøver til datering, dersom det skulle være aktuelt.

Budsjetteringen er i henhold til retningslinje fastsatt av Klima- og miljødepartementet, 21. august 2015, for gjennomføring av undersøkelsesplikten og budsjettering av arkeologiske registreringer i henhold til kulturminneloven § 9, jf. § 10. Retningslinjen trådte i kraft 1. januar 2016. I henhold til retningslinjen skal det budsjetteres med kostnader knyttet til gravemaskin, flytt av gravemaskin, brakke, kabelpåvisning, utarbeidelse av arbeidsvarslingsplan mm.

Tiltakshaver står fritt til å skaffe gravemaskin mv. selv, da tiltakshaver gjerne kan oppnå bedre priser enn det Trøndelag fylkeskommune kan. Det må da benyttes en gravemaskin på minimum 15 tonn med pusseskuff og rotor-tilt, fra et autorisert maskinentreprenørfirma.

Vi ber om en tilbakemelding på om tiltakshaver ønsker velge maskinentreprenør selv, se vedlagte avkryssingsskjema, og henviser der til krav som må være oppfylt til maskinpark mv.

Budsjettet er et maksimumsbeløp og kun medgåtte timer belastes tiltakshaver.

Forutsetninger for gjennomføring av feltarbeidet

Arbeidet vil bli satt opp på vår feltarbeidsplan så snart budsjettet er akseptert. Vi må kontaktes i rimelig tid slik at vi kan gjøre nødvendige forberedelser. Feltarbeidet kan kun utføres på barmark, uten tele i grunnen og med tilfredsstillende lysforhold.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kulturminner

Vi ber tiltakshaver om skriftlig bekreftelse på budsjettet (jf. vedlegg). Tiltakshaver må også inngå avtale med berørte parter om erstatning for eventuell avlingsskade, samt varsle aktuelle grunneiere og brukere om det forestående feltarbeidet. Dette skal gjøres av tiltakshaver minst 3 uker før oppstart av registreringen.

Konsekvenser ved funn av automatisk fredete kulturminner

Den arkeologiske registreringen i regi av fylkeskommunen er en *påvisning* av eventuelle automatisk fredete kulturminner. Blir slike påvist innen et aktuelt område vil fylkeskommunen vanligvis sette vilkår om endring av planen, slik at kulturminnene kan bevares der de ligger. Dersom dette ikke lar seg gjøre er det også mulig å søke om dispensasjon fra kulturminneloven for å frigi automatisk fredete kulturminner. Dispensasjonsmyndigheten er tillagt fylkeskommunen, og hvis det gis dispensasjon vil det normalt bli satt vilkår om en arkeologisk *utgraving* før området blir frigitt og kan nyttes til tiltenkte formål.

En eventuell arkeologisk utgraving bekostes av tiltakshaver med hjemmel i kulturminnelovens § 10. I vårt fylke foretas arkeologiske utgravinger av NTNU Vitenskapsmuseet.

Vi ber om at vedlagte avkryssingsskjema returneres avkrysset og underskrevet. gjerne på e-post til postmottak@trondelagfylke.no med kopi til knust@trondelagfylke.no

Det understrekes at Trøndelag fylkeskommune ikke kan avgi endelig uttalelse før de arkeologiske forhold er avklart.

Med vennlig hilsen

Knut Harald Stomsvik

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
Budsjett for arkeologisk registrering
Avkryssingsskjema